

**Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN NA LATA 2014 – 2017
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO 2021
wraz z
PROGNOZĄ O ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko - art. 55, ust. 3 - (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.).

I. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu (Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021) w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Przedmiotowy *Program* jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn i ma charakter deklaracyjny określający, co powinno być zrealizowane w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn. Program określa zadania, priorytety ekologiczne i cele do zrealizowania w perspektywie do 2021 roku. Głównym celem programu jest określenie polityki zrównoważonego rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn, która ma być realizacją *Polityki ekologicznej państwa* w skali regionu.

Główne funkcje *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021* to:

- wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju,
- realizacja Polityki ekologicznej państwa na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn,
- strategiczne zarządzanie analizowanym terenem w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami,
- zestawienie informacji na temat stanu środowiska przyrodniczego oraz jego poszczególnych komponentów,
- podsumowanie stanu środowiska poprzez zidentyfikowanie mocnych i słabych stron gminy, a także określenie głównych zagrożeń ekologicznych i szans rozwoju gminy,
- wskazanie działań mających na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego

Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 obejmuje informacje ogólne (m.in. środowiskowe i gospodarcze) o gminie, charakterystykę aktualnego stanu środowiska wraz z jej podsumowaniem przy pomocy analizy SWOT. Program ocenia realizację dotychczasowego programu ochrony środowiska. Ustalenia programu obejmują priorytety i działania ekologiczne, cele i kierunki ochrony środowiska oraz plan operacyjny określający przedsięwzięcia wytypowane na podstawie zdefiniowanych wcześniej celów. Program porusza zagadnienia systemowe związane z zarządzaniem i monitoringiem środowiska oraz monitoringiem jego realizacji, a także aspekty finansowe realizacji Programu.

Nadrzędna misja Programu określona została jako: Rozwój Miasta i Gminy Krotoszyn przy jednoczesnym poszanowaniu zasobów środowiska naturalnego.

Powyższy nadrzędny cel będzie realizowany poprzez 3 cele ekologiczne:

Cel 1: OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

Cel2: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

Cel 3: PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY

W ramach każdego z celów wyznaczone zostały priorytety ekologiczne, czyli zadania najpilniejsze do realizacji w perspektywie długoterminowej (do 2021 roku).

Cel 1: OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

priorytety ekologiczne:

Ochrona przyrody

Ochrona lasów

Ochrona gleb i powierzchni ziemi

Ochrona kopalin

Zmniejszenie materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności

Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Cel 2: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

priorytety ekologiczne:

Ochrona wód

Ochrona przeciwpowodziowa i mała retencja

Ochrona powietrza

Przeciwdziałanie poważnym awariom

Ochrona przed hałasem

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Racjonalna gospodarka odpadami

Cel 3: PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY

priorytety ekologiczne:

Edukacja ekologiczna mieszkańców

Planowane inwestycje własne oscylują w zakresie budowy oraz remontów ciągów komunikacyjnych, termomodernizacji budynków, uregulowania gospodarki wodno-ściekowej, wsparcia finansowego dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne.

Wyznaczone cele są spójne z dokumentami wyższych szczebli, zawierają pełen zakres informacji w zakresie aktualnego stanu środowiska naturalnego w Mieście i Gminie, przedziały czasowe wykonania poszczególnych inwestycji oraz nakłady finansowe i sposób ich finansowania, dlatego zrezygnowano z przedstawienia rozwiązań alternatywnych do zaproponowanych.

II. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.

Do opracowanego *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021* przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235, ze zm.), w ramach której sporządzona została Prognoza o oddziaływaniu na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021.

Projektowany *Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021* został stworzony w celu poprawy istniejącego stanu środowiska. Niemniej jednak niektóre z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć mogą lokalnie oddziaływać na środowisko. Podstawowym celem sporządzania *Prognozy* było wskazanie potencjalnych skutków realizacji ustaleń *Programu* na środowisko i mieszkańców. Ze względu na znaczny stopień ogólności sformułowań w zakresie priorytetów zawartych w dokumencie, możliwe było dokonanie ogólnej ich oceny.

III. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227, ze zm.)

Zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227, ze zm.) właściwymi organami w sprawach opiniowania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko są:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

W dniu 30 października 2013 r. Burmistrz Krotoszyna wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo znak: GK.602.4.2013) o określenie zakresu zagadnień oraz stopnia szczegółowości informacji, a także uzgodnienie pozostałych wymagań, jakie powinny zostać uwzględnione i ocenione w *Prognozie o oddziaływaniu na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyna na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021*.

W odpowiedzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 25 listopada 2013 r. (pismo znak: WOO-III.411.439.2013.PW) uzgodnił następujący zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w przedmiotowej prognozie:

Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W prognozie określono aktualny stan środowiska gruntowo - wodnego, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi uwzględniono m.in. informacje dostępne na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, w tym przedstawione w „Raporcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012” oraz określono czynniki wpływające na ww. komponenty środowiska. W prognozie określono przewidywane znaczące oddziaływania, w przypadku realizacji ustaleń projektu Programu na jakość gleby i ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych. W Programie i prognozie wskazano cele w zakresie ochrony środowiska gruntowo-wodnego oraz przedstawiono działania zmierzające do poprawy jakości ww. komponentów środowiska.

W prognozie określono aktualny stan powietrza w strefie, do której należy gmina Krotoszyn. Ponadto, w projekcie Programu i w prognozie wymieniono szlaki komunikacyjne w gminie, które mają wpływ na wzrost emisji substancji charakterystycznych dla ruchu transportowego oraz przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej, które ukierunkowane będą na poprawę stanu powietrza. Określono rodzaje działań, które wpłyną na poprawę jakości powietrza w gminie (np. wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwami nieodnawialnymi na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii, termomodernizacja budynków itp.).

W prognozie określono aktualny stan klimatu akustycznego, tzn. ocenić wpływ szlaków komunikacyjnych i innych przedsięwzięć będących źródłem hałasu.

Ponadto, w Programie i Prognozie wskazano działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego na terenie gminy.

W dokumencie odniesiono się do następujących form ochrony przyrody położonych na terenie miasta i gminy Krotoszyn: obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002, obszar specjalnej ochrony ptaków Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007, obszar chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków - Rochy” oraz rezerwaty przyrody: Dąbrowa Smoszew i Miejski Bór. W gminie Krotoszyn znajduje się także obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji „Dąbrowy Krotoszyńskie”, wyznaczony w opracowaniu „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylęgała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008). Ponadto w gminach sąsiednich znajdują się następujące strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:

Ponadto, w gminach sąsiednich znajdują się następujące strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:

- bielika - w odległości około 500 m od granicy gminy Krotoszyn w gminie Pogorzela,
- bociana czarnego - w odległości ok. 1 km od granicy gminy Krotoszyn w gminie Zduny,
- bociana czarnego - w odległości ok. 2,5 km od granicy gminy Krotoszyn w gminie Kobylin,
- bociana czarnego - w odległości ok. 2,5 km od granicy gminy Krotoszyn w gminie Ostrów Wlkp.,
- bielika - w odległości ok. 5 km od granicy gminy Krotoszyn w gminie Zduny.

W prognozie uwzględniono i odniesiono się do ochrony gatunkowej zwierząt roślin i grzybów. Określono, przeanalizowano i oceniono wpływ realizacji ustaleń Programu na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci, na cele ochrony ww. obszaru chronionego krajobrazu, na cele ochrony ww. rezerwatów przyrody, a także na zwierzęta, rośliny i grzyby objęte ochroną gatunkową. W prognozie przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą ewentualnych negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci, na cele ochrony ww. obszaru chronionego krajobrazu, na cele ochrony ww. rezerwatów przyrody, a także na zwierzęta, rośliny i grzyby objęte ochroną gatunkową, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Programu.

Prognoza zawiera analizę i ocenę wpływu realizacji elektrowni wiatrowych na ptaki i nietoperze, przeprowadzona stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. W ocenie i analizie uwzględniono wpływ elektrowni wiatrowych na szlaki migracyjne zwierząt, głównie ptaków i nietoperzy, miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek, a także na korytarze ekologiczne, uwzględniając trasy przelotowe ptaków i nietoperzy. Zaproponowano rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań na ornitofaunę i chiropterofaunę mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Programu. Sporządzając projekt Programu i prognozę uwzględniono zalecenia zawarte

w opracowaniach: „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki P., Pasławska A., Szczecin 2008), „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego”, „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (wersja II, grudzień 2009), przygotowane przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy, a także „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” (Stryjecki M, Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011).

Przy opisie prac polegających na termomodernizacji budynków uwzględniono, że budynki te mogą być potencjalnym siedliskiem chronionym gatunków ptaków, w tym jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). Zgodnie z § 7 pkt 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych.

W przypadku planowanych inwestycji liniowych infrastruktury technicznej w Prognozie oceniono wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponowano działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W dniu 30 października 2013 r. roku Burmistrz Krotoszyna wystąpił do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismo znak: GK.602.4.2013 o określenie zakresu zagadnień oraz stopnia szczegółowości informacji, a także uzgodnienie pozostałych wymagań, jakie powinny zostać uwzględnione i ocenione w *Prognozie o oddziaływaniu na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021*. W odpowiedzi Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 13 listopada 2013 r. (znak: DN-NS.9012.5.751.2013) uzgodnił zakres przedmiotowej prognozy.

W dniu 11.02.2014 r. Burmistrz Krotoszyna wystąpił z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o zaopiniowanie projektu *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 11 marca 2014 r. (znak DN-NS.9012.211.2014) pozytywnie zaopiniował projekt *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 14.03.2014 r. znak WOO-III.410.65.2014.MW.1 zaopiniował projekt *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*.

W związku z faktem, iż opinia organu była rozbudowana i poruszała aspekty pozwalające na rozszerzenie i doprecyzowanie tematów poruszonych w opiniowanym dokumencie

postanowiono zaktualizować projekt *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko w oparciu o uzyskaną opinię.*

Wszystkie punkty przedstawionej opinii RDOŚ w Poznaniu (znak: WOO-III.410.65.2014.MM.1 z dnia 14 marca 2014 r.) zostały przeanalizowane, skonsultowane z RDOŚ w Poznaniu i uzupełnione bądź poprawione w projekcie *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*. Najwięcej pytań i niejasności budził punkt 11 Prognozy (*PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMUŁOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO*). Tabela 4 Wyniki analizy przewidywanych oddziaływań na obszar Natura 2000 i środowisko Miasta i Gminy Krotoszyn została sporządzona z założeniem oceny zrealizowanego zadania. Wszystkie zadania ustalone w Programie ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na najbliższe lata są ukierunkowane na poprawę obecnego stanu środowiska. W związku z powyższym napisano, iż etap realizacji każdej z inwestycji będzie ingerencją w środowisko, jednak zakłada się, że po tej fazie nastąpi czas na harmonijną eksploatację inwestycji zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wobec powyższego w Tabeli 4 przedstawiono głównie brak oddziaływań lub oddziaływanie pozytywne (długoterminowe) wynikający z podejścia, iż każda większa inwestycja (mogąca znacząco oddziaływać na środowisko) będzie musiała być poprzedzona oceną oddziaływania na środowisko, która to zweryfikuje (dla każdego przypadku konkretnie) warunki realizacji zadania wraz z ewentualnymi zabezpieczeniami pozwalającymi na realizację zadania. Negatywne oddziaływanie na krajobraz zostało wyznaczone w tabeli dla „Budowy farm wiatrowych na terenie Gminy Krotoszyn”, ponieważ turbina (inwestycja zrealizowana) jako element sztuczny posadowiony w krajobrazie naturalnym na kilka lat wpływa negatywnie na wrażenia wizualne. Kwestia podejścia do Tabeli 4 została przedyskutowana i wyjaśniona w rozmowie telefonicznej z pracownikiem RDOŚ w Poznaniu sporządzającym opinię z 14 marca 2014 r. Niemniej jednak raz jeszcze przeanalizowano tabelę oddziaływań i wprowadzono w niej zmiany oraz przeredagowano cały punkt 11 Prognozy, tak, aby uczynić zadość opinii RDOŚ z dnia 14 marca 2014 r. – pkt. 1 – 5 opinii RDOŚ).

Uzupełniono listę działań minimalizujących negatywne oddziaływanie mogące być rezultatem realizacji innych zamierzeń inwestycyjnych (poza elektrowniami wiatrowymi i termomodernizacją) na obszary chronione występujące na obszarze gminy (zgodnie z pkt 5. Opinii RDOŚ).

Dodano aspekt ochrony gatunkowej roślin i grzybów w kontekście realizacji zadań wskazanych w projekcie Programu (zgodnie z pkt. 6 opinii RDOŚ).

Określono Jednolitą Część Wód w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Gminie Zduny na str. 48 projektu Programu (zgodnie z pkt. 7 opinii RDOŚ).

W rozdziale 4.3.1 projektu Programu oraz w rozdziale 6 Prognozy określono stan wód podziemnych w oparciu o „Ocenę jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2013 r.” /wg

badan PIG/, która to pojawiła się w trakcie opiniowania dokumentu - zapisy zweryfikowano zgodnie z pkt. 8 opinii RDOŚ.

W rozdziale 4.5 projektu Programu oraz rozdziale 6 Prognozy zweryfikowano wyniki pomiaru poziomów hałasu z 2012 r. i odniesiono je do obecnie obowiązujących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wyrażonymi L_{aeqD} i L_{aeqN} (zgodnie z pkt 9 opinii RDOŚ).

W projekcie Programu i Prognozie określono wpływ szlaków kolejowych na klimat akustyczny miasta i Gminy Krotoszyn – zgodnie z pkt. 10 opinii RDOŚ).

W rozdziale 4.7 projektu Programu i rozdziale 6 Prognozy zweryfikowano zapisy dotyczące przywołanych rozporządzeń z zakresu pól elektromagnetycznych (zgodnie z pkt. 11 opinii RDOŚ). Pozostawiono przywołane wcześniej rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, ponieważ określa ono również dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez linie elektroenergetyczne.

W rozdziale 4.1 projektu Programu zweryfikowano definicję klasy A i klasy C zgodnie ze wskazaną przez RDOŚ „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012.” – zgodnie z pkt. 12 opinii RDOŚ.

Zgodnie z sugestią RDOŚ (pkt. 13 opinii) do tabeli „Wskaźników monitorowania Programu ochrony środowiska” wprowadzono dodatkowe wskaźniki obrazujące wpływ realizowanych zadań na klimat akustyczny oraz stan gleb:

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźniku
Stężenie azotanów w wodach powierzchniowych i podziemnych, świadczące o zanieczyszczeniach ze źródeł rolniczych (obszary OSN)	mg NO ₃ /l	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu podnoszenia świadomości ekologicznej rolników	szt.	Gmina, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Wartości wskaźników L_{aeqD} i L_{aeqN}	dB	Główny i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych	km	Gmina

Stan powietrza atmosferycznego określono w oparciu o „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012” (zgodnie z pkt. 14 opinii RDOŚ).

W rozdziale 6 Prognozy wpisano rok, w którym przeprowadzono badania poziomu pól elektromagnetycznych i przywołano lokalizację punktów pomiarowych przedstawionych w projekcie Programu (zgodnie z pkt. 15 opinii RDOŚ).

W rozdziale 9 Prognozy wskazano dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, w których wyznaczone cele ochrony środowiska są zbieżne z celami strategicznymi, priorytetami ekologicznymi, a także działaniami wyznaczonymi w projekcie Programu (zgodnie z pkt. 16 opinii RDOŚ).

Rozwinięto zapisy Streszczenia niespecjalistycznego (rozdział 14 Prognozy) tak, aby zawierał najistotniejsze informacje zawarte w poszczególnych rozdziałach Prognozy (zgodnie z pkt. 17 opinii RDOŚ).

Określenie „ścieki deszczowe” zamieniono na „wody opadowe i roztopowe”, „śmieci” zmieniono na „odpady” natomiast „wysypiska odpadów” skonsultowano telefonicznie z twórcą opinii RDOŚ i wyjaśniono, że autor miał tu na myśli „dzikie wysypiska odpadów” i na takie sformułowanie zamieniono niniejsze w opracowaniu (zgodnie z pkt. 18 opinii RDOŚ).

Podano aktualny dziennik ustaw, w którym została opublikowana ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zgodnie z pkt. 19 opinii RDOŚ).

Następnie Burmistrz Krotoszyna 14.04.2014 r. wystąpił z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z prośbą o powtórne zaopiniowanie projektu *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 19 maja 2014 r. (znak: WOO-III.410.191.2014.MM.1) zaopiniował projekt *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*. W swojej opinii organ zawarł 7 wskazówek, co do zawartości dokumentu, które można by jeszcze przeanalizować. Wszystkie punkty zostały poddane pod rozagę i skonsultowane telefonicznie z twórcą opinii RDOŚ. Niektóre rzeczy udało się wyjaśnić telefonicznie.

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w opinii z dnia 19 maja 2014 r. prosił o uzasadnienie wyników analizy przedstawionych w rozdziale 11 Prognozy z uwzględnieniem konkretnych zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Programu.

Analiza oddziaływań zawartych w Tabeli 4 (*Wyniki analizy przewidywanych oddziaływań na obszar Natura 2000 i środowisko Miasta i Gminy Krotoszyn*) została przedstawiona pod tabelą (str. 99 – 110 opiniowanego dokumentu). Opis zawiera ogólne stwierdzenia, co poparte jest zapisem na str. 84: „Ze względu na znaczny stopień ogólności sformułowań w zakresie priorytetów zawartych w dokumencie, możliwe jest dokonanie ogólnej ich oceny. Dla wszystkich przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nakłada obowiązek sporządzenia Raportu o oddziaływaniu na środowisko. W związku z tym szczegółowa analiza wpływu poszczególnych inwestycji zostanie przeprowadzona w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko. Wówczas przeanalizowane zostaną rozwiązania alternatywne dla poszczególnych inwestycji, a także ewentualne działania minimalizujące negatywny wpływ na środowisko”. Niemniej jednak dokument zawierał bardziej szczegółowe opisy dotyczące oddziaływania realizacji zadań takich jak elektrownie wiatrowe, modernizacje i termomodernizacje oraz inwestycje liniowe infrastruktury technicznej (str. 111 – 117 opiniowanego dokumentu). Zadania te zostały wskazane do opisanego przez RDOŚ w opinii dotyczącej ustalenia zakresu Prognozy z dnia 25 listopada 2013 r. Jednocześnie zadania te oscylują w zakresie zadań przez Miasto i Gminę Krotoszyn do realizacji w najbliższych latach. Wobec powyższego, po telefonicznej konsultacji z

pracownikiem RDOŚ w Poznaniu tworzącym opinię z dnia 19 maja 2014 r. ustalono, iż przedstawiony w Prognozie opis oddziaływań jest wystarczający, a w przypadku przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko aspekt oddziaływań zostanie wnikliwiej przeanalizowany na etapie procedury ooŚ.

2. W Programie i Prognozie zaktualizowano informacje dotyczące stanu wód podziemnych zgodnie z danymi PIG za 2013 r. Zmiana nie spowodowała zmiany w ocenie JCWPd wzgl. wcześniejszej wersji dokumentu.
3. Odniesiono wyniki pomiarów hałasu kolejowego z 2008 roku podane w Programie i Prognozie do obecnie obowiązującego prawa a także doprecyzowano oddziaływanie linii kolejowych na klimat akustyczny.
4. W Programie i Prognozie zweryfikowano informacje dotyczące stanu powietrza wg „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013” i podano właściwą definicję „klasy C”.
5. Zrezygnowano z wprowadzenia do Wskaźników monitorowania Programu ochrony środowiska zasugerowanego przez organ wskaźnika obrazującego wyniki zadania „badanie jakości gleb na terenach użytkowanych rolniczo”. Decyzję taką podjęto z uwagi, iż przy wyborze wskaźników kierowano się dostępnością danych do ich późniejszego uzyskania (np. zasoby Gminy, WIOŚ, RZGW, Nadleśnictwa, itp., najlepiej gdyby dane były możliwe do uzyskania corocznie, ponieważ ułatwia to prowadzenie stałego monitoringu realizacji zadań zawartych w POŚ). W przypadku stałych danych na terenach rolniczych źródłem informacji regularnych są obszary szczególnie narażone (obszary OSN pokrywają cały obszar Miasta i Gminy Krotoszyn). Niemniej jednak OSN wyznaczone są na podstawie nie badania gleb a badania Stężenia azotanów w wodach powierzchniowych i podziemnych, świadczące o zanieczyszczeniach ze źródeł rolniczych (a taki wskaźnik monitorowania został wprowadzony przy poprzedniej aktualizacji dokumentu).
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym było rozszerzane podczas wcześniejszego uzupełnienia dokumentu wynikającego z opinii RDOŚ z dnia 14 marca 2014 roku. Wówczas zawartość uzupełnienia była konsultowana telefonicznie z pracownikiem RDOŚ tworzącym opinię z dnia 14 marca 2014 roku, dlatego tym razem nie wprowadzono zmian w Streszczeniu.
7. W Programie podano aktualny dziennik ustaw rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, a w Prognozie – dziennik ustaw, w którym została opublikowana ustawa o gospodarce nieruchomościami.

W dniu 11.02.2014 r. Burmistrz Krotoszyna wystąpił z wnioskiem do Zarządu Powiatu w Krotoszynie o zaopiniowanie projektu *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*.

Zarząd Powiatu w Krotoszynie Uchwałą NR 600/14 z dnia 25 lutego 2014 r. pozytywnie zaopiniował projekt *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*.

IV. Informacja w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i wnioski

W dniu 11.02.2014 r. zostało wydane przez Burmistrza Krotoszyna obwieszczenie znak GK.602.4.2014 r. o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*.

Niniejsze obwieszczenie było dostępne na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Krotoszynie w terminie od 11.02.2014 r. do 05.03.2014 r. oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie www.krotoszyn.bip.net.pl.

Uwagi i wnioski można było składać w terminie do 04.03.2014 r.

W ramach konsultacji nie zostały złożone żadne uwagi i wnioski.

V. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Realizacja celów określonych *Programie ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko*, nie będzie oddziaływać transgranicznie w rozumieniu art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

VI. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Analiza skutków realizacji postanowień *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021*, będzie odbywała się co 4 lata w ramach aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska. W celu częstszej weryfikacji postępu postanowień wynikających z *Programu*, co 2 lata sporządzony będzie Raport z wykonania *Programu*. W celu ułatwienia oceny realizacji działań *Programu* zaproponowane zostały w nim wskaźniki monitorowania, przywołane w poniższej Tabeli.

Tabela 1 Wskaźniki monitorowania *Programu ochrony środowiska*

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźniku
Powierzchnia gruntów leśnych/wskaźnik lesistości gminy	ha/%	Gmina, Nadleśnictwa
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	Wojewódzki Konserwator Przyrody, Gmina
Liczba pomników przyrody	szt.	Wojewódzki Konserwator Przyrody, Gmina
Stan czystości rzek płynących	klasa	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
Stan zanieczyszczenia powietrza	strefa	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźniku
Liczba zmodernizowanych kotłowni/ Liczba eksploatowanych kotłowni	szt.	Gmina
Liczba przeprowadzonych termomodernizacji	szt.	Gmina
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	Gmina
Sumaryczna długość sieci wodociągowej	km	Gmina
Liczba połączeń sieci wodociągowej do budynków mieszkalnych	szt.	Gmina
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	Gmina
Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej	km	Gmina
Liczba połączeń sieci kanalizacji sanitarnej do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	Gmina
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	Starostwo Powiatowe, Gmina
Liczba prawidłowo zamkniętych otworów studziennych	szt.	Gmina
Nakłady inwestycyjne służące ochronie środowiska	tys. zł	Gmina
Masa zebranych odpadów komunalnych	Mg	Gmina, jednostka realizująca zadanie
Masa odpadów zebranych selektywnie	Mg	Gmina, jednostka realizująca zadanie
Masa odpadów unieszkodliwionych poprzez składowanie	Mg	Gmina, jednostka realizująca zadanie
Masa zebranych odpadów niebezpiecznych	Mg	Gmina, jednostka realizująca zadanie
Liczba obiektów z wymienionymi pokryciami azbestowymi	szt./pow. dachu	Gmina
Liczba stwierdzonych „dzikich” wysypisk śmieci	szt.	Gmina
Powierzchnia Gminy objęta nowymi PZP	ha	Gmina

Stopień realizacji zapisów *Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021* oceniany będzie za pomocą prowadzonego monitoringu. Monitoring polegać będzie na bieżącej analizie postępów w osiąganiu założeń strategicznych i prowadzony będzie za pomocą wskaźników jakościowych i ilościowych. Wskaźniki ilościowe będą wykorzystywane przy monitorowaniu stopnia realizacji celów strategicznych i priorytetów realizowanych poprzez zadania inwestycyjne.

Monitoring skutków realizacji powinien polegać również na obserwacji zmian w środowisku, jakie wywoła realizacja konkretnej inwestycji. Wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) coroczne pomiary stanu powietrza

atmosferycznego, klimatu akustycznego powinny stanowić w tym wypadku punkt odniesienia. Porównanie danych z minionych lat z obecnymi wynikami badań i pomiarów powinno obrazować wpływ jaki przyniesie realizacja poszczególnych przedsięwzięć.

Należy pamiętać również, iż większości późniejszych, negatywnych oddziaływań na środowisko można zapobiec już na etapie projektowania inwestycji. W tym zakresie ważną kwestią jest przewidywanie potencjalnych, negatywnych skutków podejmowanych działań już na etapie decyzji o charakterze strukturalnym. Wobec powyższego proponuje się, aby podczas fazy projektowej każdego przedsięwzięcia w ramach realizacji celów operacyjnych, kierować się obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami dostępnej wiedzy technicznej, które zapewnią poszanowanie interesu osób trzecich (w tym również ochrony środowiska).

Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem perspektywy do 2021 wraz z Prognozą o oddziaływaniu na środowisko został przyjęty na sesji Rady Miejskiej w Krotoszynie w dniu 28 sierpnia 2014 r. Uchwałą NR LIII/448/2014.